

ТИМОШЕНКО Степан Прокопович (11(23). 12. 1878, с. Шпотівка Конотопського пов. Чернігівської губ., нині Конотопського р-ну Сумської обл. — 29. 05. 1972, м. Вупперталь, Німеччина, похований у м. Пало-Альто, шт. Каліфорнія, США) — фахівець у галузі прикладної механіки та опору матеріалів. Брат [Володимира](#) та [Сергія Тимошенків](#). Академік УАН (1918), іноземний член АН СРСР (1928). Дійсний член НТШ (1923), УВАН (1947). Премія імені Д. Журавського (1911). Закінчив Санкт-Петербурзький інститут інженерів шляхів сполучення (1901). У 1906—11 та 1917—20 — професор кафедри опору матеріалів, 1909—11 — декан механічного та інженерно-будівельного факультетів Київського політехнічного інституту. 1907 здобув ступінь доктора. 1912—17 — професор електротехнічного, політехнічного інститутів, інституту інженерів шляхів сполучення у Петрограді (нині Санкт-Петербург). 1918 у складі комісії під керівництвом В. Вернадського брав участь в організації УАН, 1919—20 — директор Інституту технічної механіки у її структурі (нині Інститут механіки НАНУ). Від 1920 — професор Загребського інституту. Від 1922 — у США. 1927—36 — завідувач кафедри з дослідницької роботи Мічиганського, 1936—60 — завідувач кафедри механіки Стенфордського університетів. Від 1960 — у Німеччині. Вивчав проблеми механіки твердого тіла (міцності, стійкості й коливання механічних систем), будівельної механіки і теорії споруд. Його наукові праці стали основою розвитку багатьох напрямів механіки. Важливими є дослідження

щодо згинання, кручення, коливання та удару сучасних інженерних конструкцій. Розв'язав задачу концентрації напружень поблизу отворів, низку практичних задач із розрахунку споруд і деталей машин, розвинув теорію стійкості пружних систем. Розробки з опору матеріалів, прикладної теорії пружності й теорії коливань знайшли широке практичне використання у створенні сучасної авіаційно-космічної техніки, інженерних споруд та кораблебудуванні. Поряд із точним розв'язком актуальних задач з теорії стійкості тонкостінних пружних систем використовував розроблений ним загальний метод, відомий як енергетичний, або як метод Т. Член АН багатьох країн світу — США, Франції, Італії, Польщі тощо. 1951 ім'я вченого присвоєно лабораторії інженерної механіки Стенфордського університету. 1957 відділ прикладної механіки Американського товариства інженерів-механіків заснував медаль Т., якою нагороджують науковців за видатні досягнення в галузі прикладної механіки. У Києві на будинку, де мешкав учений, відкрито меморіальну дошку, на території Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» йому встановлено пам'ятник, у рідному селі — пам'ятний знак братам Тимошенкам. 1998 на його честь випущено поштову марку.

Основні праці

Сопротивление материалов. К., 1908—10; Москва, 1922; 1933—60; Курс теории упругости. К., 1909; Петроград, 1914—16; Курс сопротивления материалов. К., 1911—13; Петроград, 1915—22; Москва; Ленинград, 1928—31.

Рекомендована література

1. Писаренко Г. С. Степан Прокопович Тимошенко. К., 1979;
2. Григолюк Э. И. С. П. Тимошенко: Жизнь и судьба. С.-Петербург, 2000, Москва, 2002;
3. С. П. Тимошенко — механик XX столетия: Мат. наук. читань циклу «Видатні конструктори України». К., 2004;
4. Академік Тимошенко Степан Прокопович: Біобіографія. К., 2017.

[М. І. Бобир](#)

Бібліографічний опис:

Тимошенко Степан Прокопович / М. І. Бобир // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-77793>. - Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).